

Initiatiefvoorstel: Transparantie Gemeenschappelijke Regelingen

Ingediend: 5 juni 2020

Door: Toon van Gent (Raadslid D66 Nijmegen)

1. Inleiding

Kritiek op gemeenschappelijke regelingen is al zo oud als de weg naar Rome. De Wet gemeenschappelijke regeling, inwerking getreden op 1 januari 1985, is de belangrijkste grondslag voor samenwerking tussen provincies en waterschappen, maar ook de intergemeentelijke samenwerking. Veelgehoorde kritieken zijn dat gemeenteraden onvoldoende grip hebben op gemeenschappelijke regelingen omdat ze te ver op afstand staan en dat het besluitvormingsproces bij een gemeenschappelijke regeling niet transparant genoeg is. Hierdoor zou de gemeenteraad zijn controlerende taak niet altijd goed kunnen uitvoeren en dit raakt de democratische legitimiteit van het openbaar bestuur.

Politieke en bestuurlijke besluitvorming dient zoveel mogelijk open, transparant en toegankelijk te gebeuren. Dit geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. Op dit moment is het al zo dat de vergaderingen van algemeen besturen van gemeenschappelijke regelingen openbaar en voor iedereen toegankelijk zijn. Raadsleden maar ook inwoners kunnen als toehoorder deze vergadering bijwonen.

Wij zijn echter van mening dat het nog beter en transparanter kan. Naast dat de vergadering van het algemeen bestuur voor iedereen toegankelijk moet zijn, vinden wij ook dat deze vergadering live online gevolgd moet kunnen worden en dat deze vergadering moet worden opgenomen zodat ook de mogelijkheid tot terugkijken van deze vergadering voortaan tot de opties behoort.

Daarom dit initiatiefvoorstel. Wij stellen voor om in ieder geval de vergaderingen van de algemeen besturen van de volgende gemeenschappelijke regelingen voortaan live online uit te zenden en op te nemen zodat terugkijken mogelijk is:

- MGR Rijk van Nijmegen;
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid;
- GGD Gelderland-Zuid;
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen.

2. Wat gebeurt er nu al

Zoals eerder al genoemd zijn de vergaderingen van de algemeen besturen van gemeenschappelijke regelingen openbaar en toegankelijk voor iedereen. Ook dienen voorafgaand aan een vergadering de agenda met bijbehorende stukken geopenbaard te worden. Een aantal gemeenschappelijke regelingen publiceert de agenda en bijbehorende documenten proactief op hun website. Bovendien openbaren zij via hun website de besluitenlijst waar deze dan toegankelijk is voor iedereen om te raadplegen. Hiermee wordt voldaan aan de minimale wettelijke verplichting van openbaarheid.

Daarnaast organiseert een aantal gemeenschappelijke regelingen bijeenkomsten voor raadsleden van deelnemende gemeenten. Hier wordt vaak een nadere technische toelichting gegeven van de belangrijkste keuzes die gemaakt moeten worden of biedt de raadsleden een verdieping van hun kennis.

3. Waarom dit voorstel

Wij doen dit voorstel omdat het bijdraagt aan de volgende drie punten:

1. Het bevordert transparante bestuurlijke besluitvorming. Doordat de vergaderingen niet alleen in de openbaarheid plaatsvinden maar ook live te volgen en terug te kijken zijn, is voor iedereen duidelijk hoe de besluitvorming tot stand is gekomen en welke discussie daar aan vooraf is gegaan om tot die besluitvorming te komen. Het biedt inzicht in de regionale discussies en besluitvorming die veelal anders gekleurd zijn dan sec een lokale discussie. Dit versterkt het democratische proces van een gemeenschappelijke regeling en vergroot de betrokkenheid van de Raden bij de regionale samenwerking. De genoemde transparantie gaat hand-in-hand met nuance. Het papier van een veelal beknopt verslag is niet te vergelijken met de nuance van een woordelijke discussie die ondersteund wordt door beelden.
2. Het verbetert de informatiepositie van gemeenteraadsleden en zorgt ervoor dat zij hun controlerende taak eenvoudiger kunnen uitvoeren. Nu is het zo dat vergaderingen van algemeen bestuur weliswaar openbaar zijn, maar in de regel altijd overdag gepland worden. Door de organisatie hiervan zijn deze vergaderingen voor een gemiddeld raadslid niet of nauwelijks te volgen. Wanneer deze vergaderingen online worden uitgezonden en kunnen worden teruggekeken, verhelp je niet alleen dit probleem maar zorg je er ook voor dat raadsleden hun werk efficiënter kunnen doen en vergroot je het gebruiksgemak. In dit licht zal het mogelijk ook een positieve bijdrage leveren aan de betrokkenheid van burgers of andere belanghebbenden.
3. Een eigentijdse wijze van besturen betekent ook dat de openbare vergaderingen van een algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling digitaal te volgen moet kunnen zijn en moet kunnen worden teruggekeken. Bij raadsvergaderingen is dit al lang gebruikelijk en vinden wij dat heel normaal. Nu tijdens de coronacrisis is dit al bij verschillende gemeenschappelijke regelingen uit noodzaak geboren en het wordt tijd dat wij dat nu de standaard maken.

4. Wat is er mogelijk

Vanwege de coronacrisis is het nu niet mogelijk om een vergadering van het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling als toehoorder fysiek bij te wonen. Daarom hadden onder andere de MGR Rijk van Nijmegen en de GGD Gelderland-Zuid de vergadering van het algemeen bestuur online uitgezonden, zodat het voor geïnteresseerden mogelijk was om het te volgen.

Het is dus nu al mogelijk om dit voorstel te realiseren. De benodigde infrastructuur om vergaderingen via internet live uit te zenden en tegelijkertijd op te nemen is tegenwoordig in vrijwel alle raadszalen van gemeenten aanwezig.

Wat wij nu voorstellen is om het online uitzenden van vergaderingen van het algemeen bestuur nu de standaard te maken en de mogelijkheid tot terugkijken eraan toevoegen.

5. Wat stellen we voor

Wij willen voorstellen om in ieder geval de vergaderingen van het algemeen bestuur van de volgende gemeenschappelijke regelingen voortaan live online uit te zenden en op te nemen:

- MGR Rijk van Nijmegen;
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid;

- GGD Gelderland-Zuid;
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen.

6. Wat gaat het kosten

Wij gaan ervan uit dat dit voorstel geen financiële impact heeft. Het vraagt een andere manier waarop het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling voortaan vergadert. Dit vraagt om een andere werkwijze en andere mindset maar leidt niet tot meer werk over hogere kosten.

De benodigde infrastructuur om vergaderingen via internet live uit te zenden en tegelijkertijd op te nemen is tegenwoordig in vrijwel alle raadszalen van gemeenten aanwezig. Het enige wat de gemeenschappelijke regelingen voortaan moeten doen is ervoor zorgen dat de AB-vergadering voortaan plaats vindt in één van deze raadszalen waar de benodigde infrastructuur aanwezig is.

7. Hoe gaan we communiceren

Wanneer dit voorstel wordt aangenomen stellen wij voor om gemeenteraden van deelnemende gemeenten aan de eerder genoemde gemeenschappelijke regelingen per brief te informeren over dit besluit en hen te verzoeken dit voorstel ook ter besluitvorming voor te leggen. Dit vergroot het draagvlak en zorgt ervoor dat je als gemeenten gezamenlijk kunt optrekken naar een algemeen bestuur toe.

Wanneer de gemeenschappelijke regelingen dit voorstel overnemen dan willen wij hun verzoeken dit ook via de websites van deze regelingen te communiceren. Ook willen wij aan het college vragen om hier via de website van de gemeente Nijmegen goed naar te verwijzen.

8. De beslispunten

De gemeenteraad van Nijmegen besluit het college de volgende opdracht te geven:

1. De verschillende algemeen bestuursleden van het college van de gemeenschappelijke regelingen MGR Rijk van Nijmegen, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, GGD Gelderland-Zuid en Omgevingsdienst Regio Nijmegen de opdracht geven om binnen het algemeen bestuur dit voorstel te realiseren en ervoor te zorgen dat de vergaderingen van het algemeen bestuur van bovengenoemde gemeenschappelijke regelingen voortaan live online worden uitgezonden en kunnen worden teruggekeken.

De gemeenteraad van Nijmegen besluit:

2. De gemeenteraden van deelnemende gemeenten aan een van deze gemeenschappelijke regelingen middels een brief op de hoogte te stellen van dit besluit en hen namens de gemeenteraad van Nijmegen te verzoeken om dit besluit ook te nemen.